

Efekti akterovog i partnerovog atribucijskog stila na komunikaciju prilikom sukoba u intimnoj vezi

Tina Krznarić, Aleksandra Huić i Željka Kamenov
Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet u Zagrebu

Europska unija
Ulaganje u budućnost

TUM
RAZVOJ
LJUDSKIH
POTENCIJALA

STRUKTURNI I INVESTICIJSKI
FONDOVI

Uvod - komunikacija

- Komunikacija prilikom sukoba kao indikator općenite komunikacije u vezi
- Sukob – neslaganje dvoje ljudi koji percipiraju da imaju neusklađene ciljeve (Guerrero, Andersen i Afifi, 2001)
- Bliske veze koje nemaju sukoba su vrlo rijetke i iznimne
- Većina parova ima između 1 i 3 sukoba tjedno, uključujući 1 do 2 iznimno neugodna sukoba mjesečno (Guerrero i sur., 2001)

Uvod

- Teorija socijalnog učenja pretpostavlja **ciklični odnos** između ponašanja i kvalitete veze

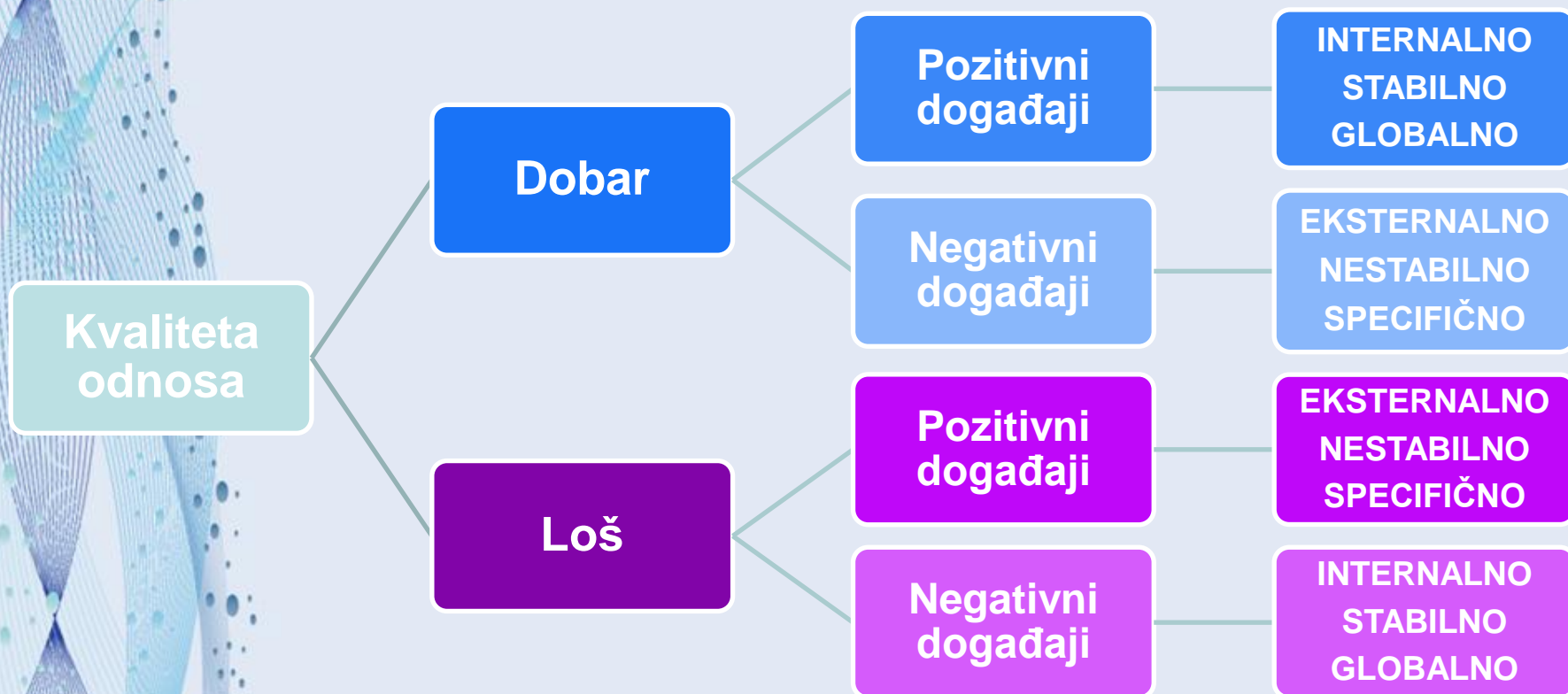
Nakupljanje iskustava povećava kvalitetu ili ju smanjuje, što utječe na to...

Partneri razmjenjuju pozitivna ili negativna ponašanja

Partneri iz svake interakcije uče o svojoj vezi

Uvod

- atribucija događaja u vezi (Bradbury i Fincham, 1990)

Uvod

- Pripisivanje odgovornosti za negativan postupak partnera
 - Povezano s nasiljem u vezi (Holtzworth-Munroe, Hutchinson, 1993)
 - Ključno za praštanje u vezi (Fincham, Paleari, Regalia, 2002) → razlikuje se stupanj vjerojatnosti javljanja emocije ljutnje i empatije

Uvod

- Neadaptivne atribucije partnerovog negativnog ponašanja povezane s:
 - a) Manje efikasnim rješavanjem problema (Bradbury i Fincham 1992)
 - b) Više negativnog ponašanja tijekom rješavanja problema i davanja podrške (Bradbury i sur., 1996, Miller i Bradbury 1995)
 - c) Izražavanjem specifičnih afekata (kukanje i ljutnja) tijekom rješavanja problema (Fincham i Bradbury 1992)

Uvod

- Atribucije kauzalnosti i odgovornosti trebale bi se očitovati u afektivnom i ponašajnom odgovoru na parterovo ponašanje, pa tako i na komunikaciju → nalazi kontradiktorni
- Internalne, stabilne i globalne atribucije jesu povezane sa slabijim rješavanjem problema, ali nisu sva istraživanja našla značajnu povezanost sa stilovima komunikacije (Fincham i Beach, 1999)
- Nema podataka o efektima pripisivanja odgovornosti na komunikaciju prilikom sukoba
- Ne ispituju se istovremeno konstruktivna i destruktivna komunikacija
- Ignorira se međuzavisnost partnera u odnosu

Ciljevi istraživanja

- Utvrditi ulogu atribucijskog stila svakog partnera u percepciji komunikacije prilikom sukoba u vezi
- U kojoj se mjeri percepcija stila komunikacije u paru od strane jednog partnera može predvidjeti na osnovi njegovog atribucijskog stila te pridonosi li tome i atribucijski stil drugog partnera

Uzorak

- 362 mlade odrasle osobe (181 par)
- U dobi od 18 do 30 godina ($M = 22.07$, $SD = 3.050$)
- Duljina veze 1 – 102 mjeseci ($M = 29$, $SD = 22.386$)
- Smatraju da se nalaze u ozbiljnoj romantičnoj vezi, no nisu u braku

Instrumenti

- Upitnik komunikacijskih obrazaca prilikom sukoba (CPQ, Christensen i Sullaway, 1984), 35 čestica
- Sudionik izražava svoju percepciju komunikacije u paru
 - *Konstruktivna komunikacija*, $\alpha = ,765$
 - “Oba partnera pokušavaju raspravljati o problemu.”
 - *Uzajamno izbjegavanje i suzdržavanje*, $\alpha = ,561$
 - “Oba partnera izbjegavaju raspravljati o problemu.”
 - *Žensko zahtijevanje promjene i muško povlačenje*, $\alpha = ,757$
 - “Žena prigovara i zahtijeva dok se muškarac povlači, ušuti ili odbija dalje nastaviti raspravu.”

Instrumenti

- Mjera atribucija u vezi (Relationship Attribution Measure, RAM; Bradbury i Fincham, 1992)

– 4 hipotetske negativne situacije u vezi, a na svaku se odnosi 7 čestica

- Uzrok u sebi
- Uzrok u partneru
- Stabilnost
- Globalnost

Indeks kauzalnosti, $\alpha = ,766$

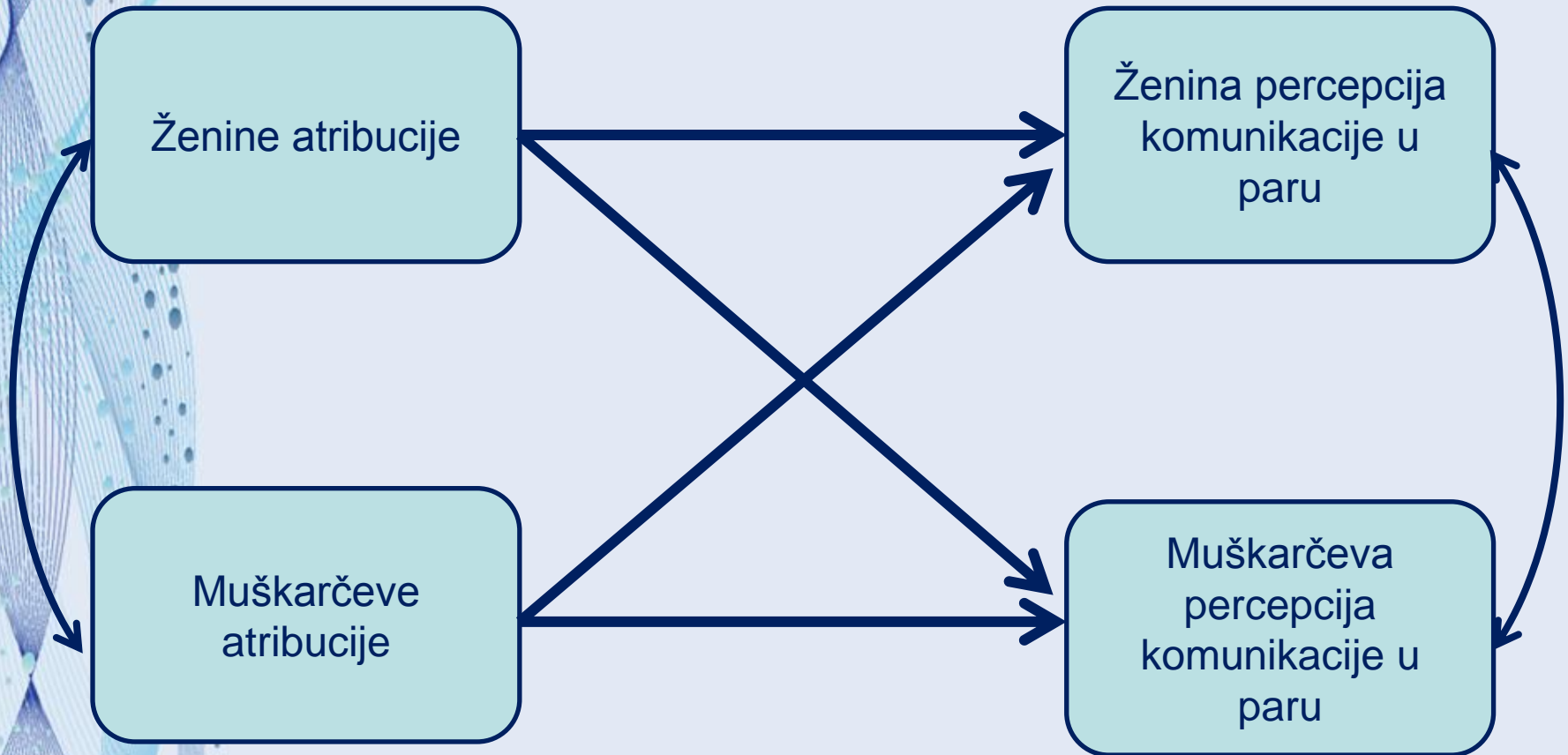
→ Uzrok negativnog partnerovog ponašanje je u partneru, stabilan je i prisutan i u drugim područjima veze

- Namjera
- Motivacija
- Krivnja

Indeks odgovornosti, $\alpha = ,878$

→ Negativno ponašanje partnera bilo je namjerno, potaknuto sebičnim motivima i partnera zbog toga treba kriviti

Model interakcije aktera i partnera (Actor-Partner Interdependence Model, APIM)

RAM
kauzalnost

RAM
odgovornost

RAM
kauzalnost

RAM
odgovornost

Konstruktivna komunikacija

Uzajamno izbjegavanje i
suzdržavanje

Žena zahtijeva/muškarac se
povlači

Konstruktivna komunikacija

Uzajamno izbjegavanje i
suzdržavanje

Žena zahtijeva/muškarac se
povlači

RAM
kauzalnost

RAM
odgovornost

RAM
kauzalnost

RAM
odgovornost

Konstruktivna komunikacija

Uzajamno izbjegavanje i
suzdržavanje

Žena zahtijeva/muškarac se
povlači

Konstruktivna komunikacija

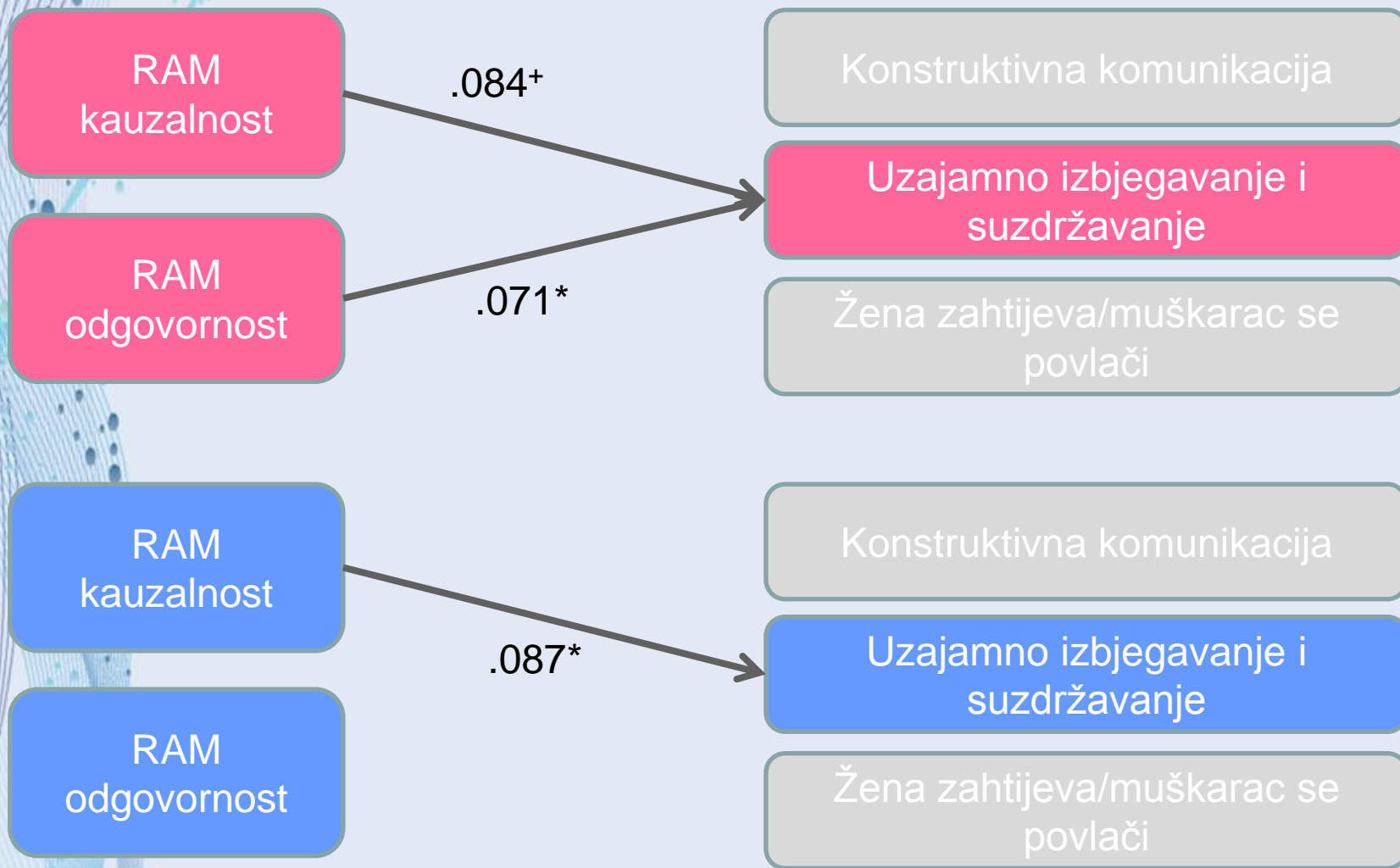
Uzajamno izbjegavanje i
suzdržavanje

Žena zahtijeva/muškarac se
povlači

$-.225^{**}$

$-.281^{**}$

** $p < 0,01$; * $p < 0,05$; + $p < 0,1$

** p < 0,01; p < 0,5; + p < 0,1

RAM
kauzalnost

RAM
odgovornost

RAM
kauzalnost

RAM
odgovornost

Konstruktivna komunikacija

Uzajamno izbjegavanje i
suzdržavanje

Žena zahtijeva/muškarac se
povlači

Konstruktivna komunikacija

Uzajamno izbjegavanje i
suzdržavanje

Žena zahtijeva/muškarac se
povlači

.08⁺

.120^{*}

** p < 0,01; p < 0,5; + p < 0,1

Zaključak

- Ženine atribucije partnerovog negativnog ponašanja nemaju efekta na percepciju pozitivne komunikacije u paru, ali imaju na percepciju negativne komunikacije u paru prilikom sukoba
- Ako žene partnerovo negativno ponašanje atribuiraju kroz visoku kauzalnost i odgovornost, tada percipiraju da par bježi od rješavanja problema
- Muškarci koji partneričino negativno ponašanje atribuiraju izražavajući visoku kauzalnost i odgovornost percipiraju manje konstruktivne komunikacije u paru
- Za obrazac zahtijevanja i povlačenja je bitna dimenzija odgovornosti, a ne kauzalnosti.

Zaključak

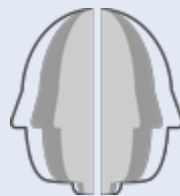
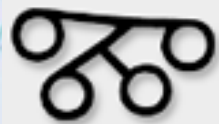
- Mogući odraz rodni razlika u načinima suočavanja sa stresorima → M više usmjereni na rješavanje problema, a Ž na potiskivanje i suočavanje usmjereno na emocije
- Neadaptivna atribucija partnerovog negativnog ponašanja odražava se na njihovo primjećivanje poteškoća u onoj strategiji rješavanja sukoba na koju su usmjereni

Zaključak

- Mali efekti i nepostojeći partner efekti
 - Moguće da se obrasci komunikacije usvajaju putem učenja po modelu iz roditeljskog ponašanja → u sukobu komuniciramo onako kako smo naučili, nevezano uz atribucije uzroka sukoba
 - Učenjem po modelu u djetinjstvu usvajamo načine rješavanja sukoba i komunikaciju prilikom sukoba → u stresnim situacijama brže se javlja naučeni obrazac
 - Važnost usvojenih socijalnih uloga, pogotovo za određene dimenzije (npr. žensko zahtijevanja/muško povlačenje)

Zaključak

- Moguć nedostatak – parovi u uzorku relativno zadovoljni odnosom
 - međutim, više nezadovoljnih parova → veći varijabilitet neadaptivnog atribuiranja → veći efekt na komunikaciju
- Snažniji efekti ukoliko bismo ispitivali atribucije za uzrok konkretnog sukoba i komunikaciju prilikom tog sukoba
- U budućim istraživanjima ispitati ulogu mogućih medijatora između atribucija i komunikacije prilikom sukoba, posebice za dimenziju odgovornosti

Hvala!

tkrznari@ffzg.hr

Europska unija
Ulaganje u budućnost

